

Erütrotsüütide settekiirus

Erütrotsüütide settekiirus veres (B-ESR)

Põhja-Eesti regionaalhaigla laboratooriumi hematoloogia labor
Telefonid: 617 1393; 617 1027

Üldiseloomustus

Erütrotsüütide settekiirus on mittespetsiifiline test, mis kaudselt mõõdab põletiku ulatust organismis. Test mõõdab erütrotsüütide samba languse (settimise) kiirust täisveres vertikaalses katsutis. Tulemust väljendatakse selge vedeliku (plasma) kõrgusena vedeliku pinnast millimeetrites 1 tunni möödudes. Laboris kasutatav meetodika annab tulemuse 20 min möödudes. Normaalselt settivad erütrotsüüdid suhteliselt aeglaselt, jättes pinnale vähe selget plasmat. Ägeda faasi valkude (fibrinogeen, globuliinid) mõjul erütrotsüütide settimine kiireneb. Test annab üldist informatsiooni põletikulise seisundi olemasolust või puudumisest organismis ning on näidustatud peamiselt kroonilise põletiku diagnostikas.

Näidustused

- Temporaaalse arteriidi, süsteemse vaskuliidi ja *polymyalgia rheumatica* diagnoosimine ja ravi monitoorimine
- Kroonilise põletiku (nt süsteemne erütematoosne luupus, põletikuline soolehaigus) diagnoosimine ja monitoorimine

Referentsvahemik^{1,2}

Vanus	Naised (mm/h)	Mehed (mm/h)
<17 a	<10	<7
17 – 50 a	<12	<10
50 – 70 a	<20	<14
>70 a	<35	<30

Kliiniline tõlgendus

Settekiirus on suurenenud³:

- Reumatoidartriit
- Hulgimüeloom
- Krüoglobulineemia
- Temporaalne arteriit
- Põletikulised haigused
- Rasedus
- Aneemia
- Pahaloomulised kasvaja
- Paraproteineemid
- Makroglobulineemia
- Hüperfibrinogeneemia
- Kroonilised infektsioonid
- Süsteemsed sidekoehaigused
- *Polymyalgia rheumatica*

Eduka ravi järgselt jääb ESR kiirenenuks mitme nädala jooksul, erinevalt CRP-st, mille kontsentratsioon väheneb päevadega.

Settekiirus on vähenenud:

- Polütsüteemia
- Kõrge leukotsütoos
- Sirprakuline aneemia

Proovi-/uuringumaterjal	Veeniveri/veeniveri
Proovianum	K2E/K3E-katsuti (lilla kork)
Uuringumaterjali säilivusaeg, -temperatuur jt transpordi tingimused	18-25 °C 4 h 2-8°C 24 h
Teostamise sagedus	Tööpäeviti kl 8-16
Mõõtemetod	Automatiseeritud modifitseeritud Westergreni meetod

Kirjandus

1. Lewis SM. Erythrocyte Sedimentation Rate. In: Lewis SM, Bain BJ, Bates I. Dacie and Lewis Practical Haematology, 10th edn. Philadelphia, PA: Churchill Livingstone Elsevier; 2006.
2. Hanger HC, Sainsbury R, Gilchrist NL et al. Erythrocyte sedimentation rate in the elderly: a community study. NZ Med J 1991;104:134-136.
3. Harmening DM. Clinical Haematology and Fundamentals of Haemostasis; 5th edn. Philadelphia, F. A. Davis Company; 2009.
4. CUBE30 Touch User Manual. Rev. 1.1 July 2018.

Koostanud Karel Tomberg, vanemarst-arendusjuht

29.05.2020

Viimati uuendatud 10.11.2024